

بررسی روش های نوین سنجش و ارزشیابی کیفی - توصیفی با استفاده از تجربیات شخصی در کلاس درس

سارا نوروزی منش

کارشناسی علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی، مدیر و معلم مدرسه شهید علی حسنلو منطقه انگوران

میثم رجائی

کارشناسی علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی، مدیر و معلم در منطقه انگوران

چکیده

سنجش و ارزشیابی بخش مهم و جدایی ناپذیر نظام آموزش و پرورش در هر جامعه ای است که معلمان از آن به عنوان ابزاری مهم در جهت مشاهده و مقایسه تغییرات به وجود آمده در دانش آموزان و میزان یادگیری آن ها پس از دریافت آموزش های لازم استفاده می کنند و بدین صورت متوجه می شوند که آیا عملکرد آن ها در جریان یاددهی - یادگیری مناسب بوده است یا خیر . بنابراین ارزشیابی وسیله ای است که معلم را قادر می سازد تدریس خود را با توجه به شرایط یادگیری کلاسش تطبیق داده و در صورت لزوم آن را اصلاح یا تغییر دهد و آن ها را منطبق با اهداف آموزشی ساخته و در جهت دستیابی به آن اهداف گام بردارد . در پژوهش حاضر به بررسی روش های سنجش و ارزشیابی پرداخته و ضمن تعریف سنجش و ارزشیابی و ضرورت و اهمیت آن به معرفی دو روش ارزشیابی به کارگرفته شده در کلاس درس می پردازیم . این مقاله از نوع توصیفی می باشد . کلمات کلیدی : سنجش ، ارزشیابی ، جریان یاددهی - یادگیری ، نظام آموزش و پرورش

مقدمه

از جمله فنون تعلیم و تربیت که هیچ معلمی از آن بی نیاز نیست آشنایی باشیوه های نوین ارزشیابی است. ارزشیابی از یک طرف به عنوان عامل کنترل کننده تمامی عناصر تعلیم و تربیت مانند هدف ، برنامه ، روش و وسایل آموزشی و از طرف دیگر به عنوان روشی برای شناخت و هدایت فعالیت های تحصیلی دانش آموزان به شمار می رود. بنا براین یکی از صلاحیتهای فردی برای احراز شغل معلمی داشتن دانش نظری و مهارت عملی در زمینه ارزشیابی است. (بنی اسدی، ۱۳۸۷)

معلمان علاقه مندند در پایان هر یک از برنامه های آموزشی، میزان تغییرات حاصله در رفتار دانش آموزان را بررسی کنند تا معلوم شود، چه اندازه به هدفهای مورد نظر نزدیک شده اند . این عمل را اصطلاحاً ارزشیابی یا امتحان میگویند که در نگارش های نوین برخلاف گذشته دارای هدف های مهم تر و گسترده تری میباشد (پارسا، ۱۳۸۷: ۸۹). از نظر شریعتمداری ارزشیابی فرایندی است که بوسیله آن میزان دستیابی به اهداف آموزشی برای معلم و شاگرد تعیین میگردد. (شریعتمداری، ۱۳۸۵: ۴۳)

تمامی این گفته ها حکایت از فعالیت هایی دارد که ارزشیابی در گذشته انجام داده و یا نشان از فعالیت های در حال انجام دارد. اما علاوه بر تمامی آنها میتوان اذعان کرد «ارزشیابی مربوط به مواردی است ، که تاکنون انجام نگردیده» (ماینی هان ، ۱۹۷۰: ۱۱۷) ، (تربتی نژاد ۱۳۹۲)

یکی از موثرترین و کارسازترین مجاری اصلاح نظام آموزش و پرورش تحلیل و نقد نظام ارزش یابی از آموخته های دانش آموزان در سایه اهداف و آرمان های تصریح شده نظام آموزشی (برنامه درسی) است. (فتحعلی زاده، ۱۳۸۸)

داشتن ابزار و روشی مناسب در جهت سنجش و ارزشیابی از آموخته ها به خصوص در مقطع ابتدایی که گروه سنی ۶ تا ۱۲ سال را شامل می شود و فرد در این سنین در اوج یادگیری خود قرار دارد بسیار مهم و حساس می باشد . اهمیت این موضوع زمانی نمایان می شود که به این مسئله توجه کنیم یادگیری دانش آموزان در دوره های اولیه مدرسه بیشتر به صورت تجربی بوده و از طریق مشاهده و ازمون و ... اتفاق می افتد بنابراین باید ابزار متناسب با اینگونه یادگیری را در اختیار داشته باشیم تا بتوانیم تصویری درست از توانایی ها ، ضعف ها ، استعداد ها و ... داشته باشیم .